

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS GRUPĖ**

IŠVADA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL ĮSPĖJIMŲ
IR BAUDŲ UŽ LIETUVOS RESPUBLIKOS NESĄŽININGOS KOMERCINĖS
VEIKLOS VARTOTOJAMS DRAUDIMO ĮSTATYMO PAŽEIDIMUS SKYRIMO
TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO“ PROJEKTO
TAP Nr. 19-1368; TAIS Nr. 19-9179(2)**

2019-08-28 Nr.NV-2470

Vilnius

Įvertinę Vyriausybės nutarimo „Dėl įspėjimų ir baudų už Lietuvos Respublikos nesąžiningos komercinės veiklos vartotojams draudimo įstatymo pažeidimus skyrimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ projekto (toliau – Projektas) atitiktį įstatymams, Vyriausybės nutarimams bei teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Atsižvelgiant į Nesąžiningos komercinės veiklos vartotojams draudimo įstatymo (toliau – Įstatymas) 20 str. 1 d., remiantis kuria Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba (toliau – Tarnyba) prašymą (skundą) nagrinėja rašytinio proceso arba žodinio proceso tvarka šiame įstatyme ir *Įspėjimų ir baudų už Nesąžiningos komercinės veiklos vartotojams draudimo įstatymo pažeidimus skyrimo tvarkos apraše nustatyta tvarka*, atitinkama nuoroda į šią nuostatą pildytina Projekto preambulė.

2. Projektu tvirtinamo Įspėjimų ir baudų už Lietuvos Respublikos nesąžiningos komercinės veiklos vartotojams draudimo įstatymo pažeidimus skyrimo tvarkos aprašo (toliau – Aprašas) 1 p., atsižvelgiant į Įstatymo 14 str., Projekto pavadinimą ir preambulę, tikslintinas, nustatant, kad Aprašas taip pat reglamentuoja ir baudų skyrimo tvarką, bei esant poreikiui Aprašas pildytinas atitinkamu teisiniu reguliavimu dėl baudų skyrimo.

3. Aprašo 5 p. nuostata, remiantis kuria Tarnybos direktorius sudaro kolegialų organą - komisiją iš Tarnybos valstybės tarnautojų ir (ar) *darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis*, įvertintina jos suderinamumo su Valstybės tarnybos įstatymo 2 str. 10 ir 11 d. aspektu. Pažymėtina, kad remiantis šiomis Valstybės tarnybos įstatymo nuostatomis valstybės tarnautoju laikomas fizinis asmuo, einantis pareigas valstybės tarnyboje, kurias vykdančios *viešojo administravimo funkcijos ir (arba) padedama valstybės ar vietos valdžių įgyvendinantiems asmenims atlikti jiems nustatytas funkcijas*, išskyrus ūkinio ir (ar) *techninio pobūdžio funkcijas*. Atsižvelgiant į tai bei tai, kad komisijos sekretorius pagal Aprašo 15 p. nebūtų komisijos narys, manytina, kad darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis, ir atliekantys ūkinio ir (ar) techninio pobūdžio funkcijas negalėtų būti komisijos nariais. Be to, šis punktas tikslintinas, jame atsisakant perteklinių žodžių „įsakymu“.

4. Atsižvelgiant į Įstatymo 16 str. 2 - 4 d. ir kitose nuostatose reglamentuojamos *prašymo (skundo) nagrinėjimo procedūros* pavadinimą, siekiant teisinio aiškumo, atitinkamai tikslinti Aprašo 6 p., kuriame nurodoma *Įstatymo pažeidimo nagrinėjimo procedūra*.

5. Siekiant teisinio aiškumo bei Aprašo nuostatų nuoseklumo, Aprašo 14 p. tikslintinas, jame pateikiant nuorodą į konkretų Įstatymo straipsnį, kuriame atitinkama tvarka nustatyta (žr. Aprašo 8 p. analogiją). Atitinkamai tikslintinas ir Aprašo 24.1 p. (nustatant, kad procedūros dalyviui pranešimas apie bylos nagrinėjimą *įteiktas Įstatymo 19 str. nustatyta tvarka*) ir Aprašo 36 p.

6. Atsižvelgiant į Aprašo 22 p., kuriame nurodoma, kad žodinio bylos nagrinėjimo atveju Tarnybos nutarimas priimamas ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo komisijos posėdžio pabaigos, atitinkamai pildytinas Aprašo 13 p., kuriame reguliuojamas bylos nagrinėjimas rašytinio proceso tvarka.

7. Aprašo 18 p. tikslintinas nurodant, kokia per komisijos posėdį pažeidžiama *tvarka* turima omenyje.

8. Atsižvelgiant į tai, kad remiantis Įstatymo 21 str., išnagrinėjus prašymą (skundą) *Tarnyba* priima *nutarimą*, Aprašo 22 p. tikslintinas, nustatant, kokį dokumentą (jo projektą) parengia komisija posėdžio pabaigoje ir kam jį toliau teikia (perduoda). Šiuo aspektu tikslintinas ir Aprašo 13 p. Be to, siekiant teisinio aiškumo šis punktas tikslintinas, nurodant, kad Tarnybos nutarimas turi būti priimtas ne vėliau kaip per penkias darbo dienas nuo komisijos posėdžio pabaigos, *tačiau visais atvejais neperžengiant Įstatymo 16 str. 4 d. numatytų terminų* (atitinkamai tikslintinas ir Aprašo 13 p.).

9. Aprašo 24.2 ir 26 p. tikslintini, nustatant iš kokio subjekto būtina išreikalausiti naujus dokumentus.

10. Atskleistina, koku būdu būtų užtikrintas Aprašo 27 p. nustatyto reguliavimo (komisijai suteiktos teisės sustabdyti bylos nagrinėjimą, jei dokumentai, valstybės ir savivaldybių institucijų bei įstaigų veiksmai (neveikimas), būtini Įstatymo pažeidimui toliau nagrinėti, yra apskūsti teismui arba jei yra kitų aplinkybių, dėl kurių procedūra negali būti tęsiama) suderinamumas su Įstatymo 16 str. 4 d., remiantis kuria Tarnyba Įstatymo pažeidimus, nagrinėja ir baudas skiria ne vėliau kaip *per šešis mėnesius nuo nutarimo pradėti prašymo (skundo) nagrinėjimo procedūrą priėmimo dienos*, Tarnybos motyvuotu nutarimu šį terminą galint pratęsti ne ilgiau kaip trims mėnesiams.

11. Atsižvelgiant į tai, kad Įstatymo 13 str. 1 d. numatoma, kaip nustatoma bauda trumpiau nei vienus metus veikiančių komercinės veiklos subjektų atžvilgiu, atitinkamai

pildytinas Aprašo 29 p., nustatant, kaip skaičiuojamas pradinis baudos dydis tokių subjektų atžvilgiu.

12. Siekiant teisinio aiškumo ir reguliavimo nuoseklumo bei remiantis Aprašo 29 p. analogija, Aprašo 30 p. tikslintinas, nustatant, kad bazinis baudos dydis apskaičiuojamas sudėjus pradinį baudos dydį ir pagal šį Aprašo punktą apskaičiuotus baudos dydžius, *neperžengiant Įstatymo 13 str. 1 d. nustatytos maksimalios baudos dydžio ribos*.

13. Siekiant nustatyti aiškiai apibrėžtą Tarnybos pareigą, esant Aprašo 30.1- 30.3 p. nurodytoms aplinkybėms, didinti arba mažinti pradinį baudos dydį, minėtose Aprašo nuostatose atsisakytina žodžių „gali būti“.

14. Aprašo 30.1 p. tikslintinas, atskleidžiant jame nurodytų sąvokų „pažeidimo pavojingumas“ ir „pažeidimo sunkumas“ turinį ir skirtumus (atitinkamai tikslintinas ir aprašo 34 p.). Be to, šioje nuostatoje nurodytina, *kam* padaryta žala turima mintyje.

15. Atsižvelgiant į tai, kad *trukmė* yra lengvai ir aiškiai kiekybiškai išreiškiamas dydis bei siekiant teisinio reguliavimo aiškumo ir skaidrumo, suteikiant Tarnybai kuo tiksliau apibrėžtą diskreciją baudų skyrimo procese, tikslintinas Aprašo 30.2 p., nustatant, konkrečius pažeidimų terminų intervalus ir jiems taikytinus konkrečius procentų nuo pradinio baudos dydžio didinamo arba mažinamo intervalus. Atitinkamai tikslintinas ir 34 p., nustatant, kokia pažeidimo trukmė laikytina *trumpa*.

16. Atkreiptinas dėmesys, kad Aprašo 34 p. nustatyti pagrindai, remiantis kuriais Tarnyba skirtų ne baudą, o įspėjimą, yra neapibrėžti ir subjektyvūs, suteikiantys Tarnybai labai plačią diskreciją spręsti, kada pažeidimas būtų *nesunkaus* pobūdžio, pažeidimo trukmė *trumpa*, pažeidimo mastas *nedidelis*. Pažymėtina, kad teisinio aiškumo principas reikalauja, kad teisės aktuose nustatytas teisinis reguliavimas turi būti suprantamas, tikslus, aiškus ir nedviprasmiškas. Be to, atkreiptinas dėmesys, kad Aprašo 30 p. nustato daugiau pažeidimo pobūdį ir mastą apibūdinančių aplinkybių, kurias sukonkretinus Aprašo 34 p. teisinis reguliavimas taptų aiškesnis ir konkretesnis.

17. Įvertintina, ar siekiant Tarnybos sprendimų priėmimo skaidrumo, Aprašo 35 p. neturėtų būti papildytas, Tarnybos nutarime nurodant ir bazinio baudos dydžio nustatymo motyvų.

Teisės grupės vyresnioji patarėja

Ieva Peciukonienė